

શ્રી લાવળ્યવિજયકૃત શ્રી અજિતશાન્તિ સ્તોત્રમ્ ॥

- શી.

અજિતશાન્તિ સ્તોત્ર એ જૈન સંઘનું અત્યન્ત લોકપ્રિય અને સર્વમાન્ય સ્તોત્રકાવ્ય છે. જૈનોના ૨૪ પૈકી બીજા અજિતનાથ તથા ૧૬મા શાન્તિથા-એ બે તીર્થંકુરોની, પ્રાકૃત ભાષામાં અને વિવિધ ગેય છન્દોમાં, ૪૦ ગાથાઓ આ સ્તોત્રમાં છે.

આ સ્તોત્રની અનુકૃતિરૂપે વિવિધ કવિવરોએ તેવા જ છન્દોમાં તેવા જ સ્તોત્રકાવ્યોની રચના કરી છે. તેમાંનું એક અહીં પ્રગટ થાય છે. મૂળ કાવ્યના કવિત્વ અને સર્ગશક્તિની બરાબરી કદાચ ન થતી હોય, તો પણ તેના તેજ છન્દોમાં જે કાવ્યસર્જન થયું છે, તે આપણા જેવા માટે તો કલ્પનાતીત જ છે.

સ્તોત્રનો વિષય તે જ બે તીર્થંકુરોનું ગુણ-વર્ણન છે. કર્તાએ સ્પષ્ટ રીતે પોતાનું નામ ન ઉલ્લેખ્યું હોવા છતાં, ૪૦મી ગાથામાં ચારેય ચરણમાં જોવા મળતો ‘લાવળ્ણ’ શબ્દ કર્તાના નામનું જ સૂચન કરે છે તેમ માન્યું છે. તેમના ગુરુ શ્રીમેરુવિજયજી છે તેવું પ્રથમ અને ૩૯મી-બે ગાથાઓ થકી સ્પષ્ટ છે. કર્તાનો સમય ૧૮મો શતક હોવાનો સમ્ભવ છે. વિશેષ વિગત મળી શકી નથી.

આ સ્તોત્રની ૨ પાનાંની પ્રતની નકલ મુનિશ્રી ધુરન્ધરવિજયજી તરફથી પ્રાપ્ત છે, તેના આધારે આ સમ્પાદન થયેલ છે. એકાદ જગ્યાએ લખાણ ખંડિત છે, બાકી શુદ્ધપ્રાય લખાવટ છે, જે જોતાં કર્તાનો સ્વહસ્ત હોવાની શક્યતા છે.

શ્રી અજિતશાન્તિસ્તોત્રમ્ ॥

મેરુવિજયવિબુહાણં વિબુહાણં જણિઅવંછિઅસુહાણં ।

પયજુઅલં નમિરુણં થુણામિ સિરિઅજિઅ-સંતીણં ॥૧॥ ગાહા ॥

વિણયા ણમિરણરિંદે ગુણગણરયણાણ રોહણગિરિંદે ।

જય જયજણણસુરિંદે ણમામિ તે ણં જિણવરિંદે ॥૨॥ ગાહા ॥

सिलोगपुण्णलोयाणं ताणं समवलोअणं ।
 ताणं निम्मललोआणं कयनिम्मललोअणं ॥३॥ सिलोगो ॥
 अरयमयप्पयारणे मह विबुहप्पडिबोहकारणे ।
 कणयकयकयप्पयारणे पणिवइमो सइ जिणिंदवारणे ॥४॥ मागहिआ ॥
 मयणुम्मयणुगमणुम्महणे मयणासहणं
 अजिअस्स य संतिजिणस्स अवस्स गुणगहणं ।
 पकुणंति जणाण गणा विहिणा णिरया सहणं
 सहलं इह होइ हु ताण सपा(या?)णसमुव्वहणं ॥५॥ आलिगणयं ॥
 अजिअं जिअमोहजालयं कलिमस्स जलणुव्व जालयं ।
 पुण संतिजिणं गुणालयं सइ समरेमि जिआण पालयं ॥५॥ मागहिआ ॥
 रमणिमणिमणणविरमणजणयमणुअसरणं
 निअभणिअवयणविहणिअअमिअमणहचरणं ।
 समणमणिगयणविमुणिअणहमणिअणुसरणं
 णमयमयपमयमजिअमहिलजणा जणमणहरणं ॥७॥ संगययं ॥
 कारयकारयमारयवारयसारवई
 सावयतावयआवयलावयभावरई ।
 दिज्जउ निव्वुइरज्जमवज्जविवज्जणई
 संतिवई विअ सेवयदेवयदेववई ॥८॥ सोवाणयं ॥
 सम्मत्तवित्तिरत्तकित्तिअवरुत्तिजुत्तिसहिउत्तरुत्तमसुत्तयं
 अमिअकित्तिकंतं विहलिअलीलावईवरविलासहासणिवासभासिअं ।
 पुण्णपण्णयं विण्णभिण्णदिण्णं देवदणुअमणुअणिअरमणरंजणं
 अजिअतित्थणाहमह य संतितित्थणाहं विणयपणओ थुणामि सवण-
 सवणिज्जरमणिज्जणामगहणुब्भ(?)यजणियसयलसिवं ॥९॥ वेढो ॥
 अजिअस्स य संतिजिणस्स य सप्पणयं नमुंसणयं ।
 तुरिअं दुरिअं हरउ छज्जीवणिकायअहिवइणो ॥१०॥ रासालुद्धो ॥

सावत्थिअपत्थिवाण सत्थ --- त्थयमणिजिअसत्तु, पवित्तगुत्तसयवत्त-
 पंतिप्पबोहणुत्तमसयवत्तमित्तदित्तयमणंतसत्तमजिअं । हत्थिणाउरणयरवइ-
 विस्ससेणणरवइपुत्तं संतितित्थयरं । पुण पणिवयामि पणयणयणिम्मिअ-
 अमिअविणयपरिअरिओ मुणिअणगणमणिसमाणमणणं संमाणिअ-
 मसमाणणिउणेहिं णिम्मयणिव्वुइ णिव्वुइसाहणयं ॥११॥ वेढो ॥
 अजिअं विजयातणयं अभिभूअरमातणयं ।
 संतिं पुणो वि जिणं मणम्मि समरेमो ॥१२॥ रासानंदिअं ॥
 अजिअ-संतीहिं जिणेहिं भणिअवयणगहणमणा
 अत्थि जो मणुअगणो सो ण कयावि हु हवइ विमणा ।
 जो पुण अनिउणो तव्वयणअणुसरणं ण पकुणेइ पमणा
 सो पावइ अइबहुअं बहुसो दुक्खं णिरयगमणा ॥१३॥ चित्तलेहा ॥
 भत्तिजुत्तअत्तसत्तकित्तपत्तवित्तसत्तवित्तसरण
 उत्तिमुत्तिमुत्तिजुत्तिपंत्तिसुत्तभंत्तिरत्तसरण ।
 अत्तपत्तगुत्तसत्तसत्तिदित्तदित्तजुत्त अजिअ
 सव्वसव्वभव्वनव्वनव्वभव्वपव्व संति सव्वणाह पुण पइस सिवं मे ॥१४॥
 सयलसुहाणं विहायगाणं तमतिमिरक्खयपायणायगाणं ।
 अजिअ-संति तित्थनायगाणं अइपणयाण य देवणायगाणं ॥१५॥
 कुसुमलया ॥

विहणउ जिणाण वयणं मह दुरिआणि अमिअवयणं ।
 मह गव्वकयव्वयणं कुण य गणविरइआवयणं ॥१६॥ भुअगपरिरिंणिअं ॥
 तेअमईहिं भाविअरई जय अजिअवई
 वेअमईहिं भाविअरई जय अजिअवई ।
 भेअमईहिं भाविअरई जय अजिअवई
 गेअमईहिं भाविअरई जय अजिअवई ॥१७॥ खिज्जिअयं ॥
 तित्थवइणिसावई जय जयइवई
 संती विव सहगई हणिअरइवई ।

संजइणिम्मिअरई विरइअविरई
 संति रसां रसावई अइवरपयई ॥१८॥ ललिअयं ॥
 सुमुहप्पह सलिलरुहपहाविहसणसाहणप्पहिअं
 पणयाणयमणुअमणुअवइणिम्माविअअणप्पहिअं ।
 चउतीसणिरतिसा(सया)इसयअइसयविसररमासहिअं
 अजिअं पुण संतिजिणं पणिवइमो सुर[र]मणीमहिअं ॥१९॥ किसलयमाला ॥
 णयणजुअविजिअखंजणं मोहजोहकयभंजणं ।
 माणवाण मणरंजणं विहिअसिद्धिअहिसंजणं ॥२०॥ सुमुहं ॥
 अहयं अहयं अहयं अहयं
 सुहयं उहयं पि जिणाण णया ॥२१॥ विज्जुविलसिअं ॥ जुअलं ॥
 सावया साविआय सुद्धभावभाविआ, अजिअ-संतिजिणचलणजुअल-
 पूअणमणुदिणं पकुव्वंता पणया ण वडंति अवारभवकूवमज्जे ॥२२॥
 वेढो ॥

जलरुहगेहा सोहणपेहा निहिलअगेहा मयकयवेहा ।
 बहुविहमेहा हणिअसिणेहा बहुदुहलेहा विहिअसिणेहा ।
 मयदवमेहा मोहणपेहा गुणिअणरेहा जणिअजणेहा ।
 णयणरलेहा महिअअदेहा णिरुवमदेहा हयसंदेहा ॥२३॥ रयणमाला ॥
 अजिअसंति परमिट्ठिणायगा हुंतु ते मह सुहस्स दायगा ।
 वयणणिज्जिअरयणिणायगा दाणसीलतवभाववायगा ॥२४॥ खित्तयं ॥
 जुअलं ॥

मंगलावलिलयाबलाहगा सव्वुदग्गउवसग्गसाहगा ।
 संजमाण ण मणा विराहगा सग्गमुत्तिवरमग्गवाहगा ॥२५॥ खित्तयं ॥
 माणवाण मयभेअविहाणा रोगसोगहिंसगअभिहाणा ।
 मोहजोहमुहरोहपिहाणा सोहमाण वरनाणपहाणा ॥२६॥ दीवयं ॥
 अमिअअमिअसमवाया विहणिअणिरयअवाया ।
 जाण अमाणव-माणव-दाणवपणमिअपाया ।

मुणिअणगणगयणंगणि गयणमणीसमकाया

संतु अजिअसंति जिणवरराया विरइअसाया ॥२७॥ चित्तक्खरा ॥

त्रिभिः कुलकम् ॥

पाव पाव भाव आव आव वाव आव गाव नाव नाम जावए
सव्वदेव सारसेव पेगहेव पेगदेव देवदेव पुहविदेव पावबहुललेवखवए ।

तिलोगलोगरोगसोगविप्पओगभोगजोगसोवओग जोग संगदायए

अजिअसंतिणायए ॥२८॥ नाराओ ॥

निमिमो निरवाए, महिमासमवाए ।

मम यारयवाए अमिओवमवाए ॥२९॥ नंदिअयं ॥ युग्मम् ॥

समवीसवाया - - - - - आवणा

सिअ परमेसरया णीसरिअअसाया ॥

सुविहिअवीसा वीसु असिसा, सारयससिसमभासिअआसा ।

अजिअमुणीसर-संतिमुणीसा, दिंतु सुहं मह पूरिअआसा ॥३०॥ भासुरयं ॥

रोसदोसपोसमोसघोसकोसजोसजोसमोसतोसपोसया,

असमसदेसदेसआसिअ सुविसेसलेसभासिअ सुवसेस सुसमदेसईसतोसया ।

अभंगमंगुलंगसागरंगजंगजम्मरंगआगरंगनंगवगुवंगसंगसारवंगचंगभंग-

भंगलिगमंगअंतरंगरंगरंगरंजिअ,

लसंतु वंतु वेत जंतु मंतु प(पं)तिसंति पसिअ अजिअ-संतितित्थवा

अनंतसत्तिकित्तिजुत्तिराजिआ ॥३१॥ नाराओ ॥

तुम्ह नामेहिं मह अब्भहिअसंपया, तुम्ह नामेहिं मह आमनिवहा हया ।

तुम्ह नामेहिं चिंता महमभिहया, तुम्ह नामेहिं मह अंतहिअ आवया ॥३२॥

ललिअयं ॥ जुअलं ॥

अजिअसुसंती असिवुवसंती संचिअसंती अवहयसंती ।

सेवे संतीकयभयपंती गइहयदंती स(सु)रवरकंती ॥३३॥ वाणवासिआ ॥

जेहिं मोहनिवहा समाहया जे अ सिद्धिपहसत्थवाहया ।

संतु ते अजिअसंतिनाहया अम्ह कम्ममहणप्पसाहया ॥३४॥ अपरांतिका ॥

नाणाणं आवरणं आवरणं दंसणाणमिह बीअं ।

वेअणिअं अह तइअं तुरिअं तह होइ मोहणिअं ॥३५॥ गाहा ॥

आउं पुण पंचमयं नामं कम्मम्मि कम्ममह छट्ठं ।
 तह गुत्तं सत्तमयं विग्घं तह होइ अट्ठमयं ॥३६॥ गाहा ॥
 पण-नव-दु-अट्ठवीसा चउरो तह तिगहिअं सयं दो अ ।
 पंच य इअ भेएहिं कमसो अडवन्नसयमेसिं ॥३७॥ गाहा ॥
 एआणं कम्माणं पहावओ अजिअ-संतिजिणनाहा ॥
 भमिओ भवम्मि संपइ तुप्पं सरणं पवन्नो हं ॥३८॥ गाहा ॥

चतुर्भिः कलापकम् ॥

मेहाविहिमपहाणं विबुहाणं मेरुविजयअभिहाणं ।
 संथुअमिअ सीसेणं जुअलं सिरिअजिअ-संतीणं ॥३९॥
 एअं अयत्तावण्णं मंगलमालं सयाउत्तावण्णं ।
 कुणउण्णयत्तावण्णं विहिअमहाणंदत्तावण्णं ॥४०॥

इतिश्रीअजितशान्तिस्तोत्र समाप्तम् ॥

